

Svar på Vänsterförbundets fullmäktigegrupp och 14 andra ledamöters motion om att fortsätta specialungdomsarbetet i högstadierna och inom yrkesutbildningen

VD/1028/00.02.00.03/2021

RÅ/PS/AR/PK/AH/KW

Vänsterförbundets fullmäktigegrupp och 14 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Vanda har sedan år 2019 tillämpat ett för finländska förhållanden unikt program för positiv särbehandling. Programmets målsättning har varit att utjämna välfärdsskillnaderna mellan invånarna och områdena, i vilket även ingår att säkerställa integreringen och förebygga att unga marginaliseras.

En av särbehandlingsprogrammets positiva åtgärder är att specialungdomsarbetet blivit en del av högstadierna och yrkesutbildningen. Stadens målsättning har varit att stödja unga i ett övergångsskede i studierna och livet, då man söker till yrkesutbildning samt genom att sporra ungdomarna att slutföra sina studier.

Inom ramen för programmet har man kunnat anställa fem ungdomsarbetare till yrkesinstitutet Varias verksamhetsställen och sex anställda till högstadierna. De som arbetar vid högstadierna jobbar halva arbetstiden i skolorna och andra hälften inom det lokala ungdomsarbetet. För specialungdomsarbetets del har upplägget utformats så att verksamheten tillsammans med projektet Keskeyttämisestä kohtaamiseen utgör en helhet”.

Tyvärr pågår projektet endast till slutet av år 2021 trots att det helt uppenbart finns ett behov även i framtiden. Coronaperioden har fört med sig problem också för ungas liv och studier. Det är ännu för tidigt att uttala sig om hur långt undantagsperiodens konsekvenser sträcker sig i framtiden. Samtidigt har dock Varia haft ett stort antal studerande som avbrutit studierna. Det finns därför skäl att fortsätta specialungdomsarbetet inom läroinrättningarna.

På basis av ovanstående och med hänvisning till kapitel 22 punkt 1 i Vanda stads förvaltningsstadga lämnar Vänsterförbundets fullmäktigegrupp in följande motion:

* Specialungdomsarbetet vid högstadierna i Vanda och Yrkesinstitutet Varia fortgår även efter år 2021 antingen inom programmet för positiv särbehandling eller som ett eget separat projekt.”

Stadsfullmäktige 25.1.2021 § 18

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Stadskulturens verksamhetsområde och verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar i sitt svar följande:

Svaret på fullmäktigemotionen har sammanställts i samarbete med stadskulturens verksamhetsområde och verksamhetsområdet för fostran och lärande

Verksamhetsprogrammet för positiv särbehandling (senare MEK) stöder förverkligandet av de mål som ingår i prioriteringsområdet 'Vi främjar invånarnas välmående' i Vanda stads strategi för fullmäktigeperioden 2018–2021. Syftet med programmet är att minska välfärdsskillnaderna genom att rikta resurser och stödåtgärder till de områden där stödbehovet är större än normalt. Programmet genomförs i områdena genom att i samarbete med invånarna förbättra trivseln i de målområden som valts ut och rikta service och stödåtgärder till dessa områden. Utöver detta omfattar programmet åtgärder på stadsnivå, bl. a. för att förebygga marginalisering bland ungdomar och se till att integrationen lyckas. Som åtgärder i verksamhetsprogrammets prioritering "vi stärker kunnandet- vi stöder skolstigen" har det under den här programperioden satsats särskilt på skolornas specialungdomsarbete, både i högstadierna och i Varia. Sammanlagt elva specialungdomsarbetare stöder smidigheten i studierna och ungdomar bl. a. vid övergången från grundläggande utbildning till andra stadiet.

Specialungdomsarbetet i skolor och läroanstalter

För närvarande förverkligas specialungdomsarbete med finansiering från programmet för positiv särbehandling i högstadierna Havukosken koulu, Kilterin koulu, Martinlaakson koulu, Länsimäen koulu, Lehtikuusen koulu och Koivukylän koulu samt vid Varias olika verksamhetsställen fram till slutet av år 2021. Förutom i dessa utförs specialungdomsarbete i skolor med MEK-finansiering också i lågstadierna Uomarinteen koulu, Kaivokselan koulu, Kytöpuiston koulu och Rekolanmäen koulu, för vilka finansieringen gäller fram till slutet av år 2022. Vid Varias verksamhetsställen arbetar dessutom fyra specialungdomsarbetare som har anställts inom projektet Keskeyttämistä kohtaamiseen. Projektet upphör 31.12.2021.

Coronans inverkan

Undervisnings- och kulturministeriet utredde coronaviruspandemins inverkan på andra stadiets utbildning (utredning 16.3.2021, UKM). Tjugoen procent av de studerande som svarade upplevde att de inte gjort framsteg i sina studier. Tjugotre procent av dem som svarade av utbildningens undervisnings- och handledningspersonal bedömde att coronakrisen har ökat antalet avbrutna studier i någon mån.

Förbundet Suomen ammattiin opiskelevien liitto utredde våren 2020 hur utexamineringen till ett yrke fördröjts på grund av coronapandemin. Utredningsarbetet visade att 33,7 % av studerandena blev klara inom utsatt tid, drygt en femtedel blev försenade med sina studier (22,6 %) medan 43,7 % inte visste när de skulle bli klara. Osäkerheten har varit väldigt stor för studerandena och den kan antas ha orsakat belastningar.

Vid Yrkesinstitutet Varia var procenten studerande som avbryter sina studier 20,6 % år 2020. Om man studerar delårsöversikter är det ganska tydligt att den ökade procenten avbrutna studier berodde på coronapandemin och särskilt på övergången till distansundervisning.

Procenten avbrutna studier när det gäller studerande under 20 år underskred dock det mål på 15 % som ställts upp på resultatkortet för verksamhetsområdet för fostran och lärande, eftersom den uppgick till 13,8 %.

I enkäten Kiva -kouluhin som utfördes 4–13.5.2020 upplevde 16 % av högstadieläverna (Sampel=5751) att det var svårt att ta kontakt med läraren under den tid som distansundervisningen pågick, 14 % berättade att de inte hade någon vuxen hemma under dagarna och 10 % bedömde att de inte hade några goda kompisar eller vänner. Svårigheter i lärandet under coronatiden uppkom särskilt i ämnet matematik. I enkätens ångestmätare som gällde eleverna i klasserna 7–9 upplevde 19% måttlig eller svår ångest i situationen.

Enligt en utredning som gjorts av föreningen Nuorisotutkimusseura (Lahtinen, Haikkola, Kauppinen, 26.1.2021) är ensamheten och det att man upplevt undvikandet av sociala kontakter som något negativt den starkaste förklaringen till att distansundervisningen upplevts som negativ.

Coronapandemins konsekvenser syns också i Vanda i minskad hobbyverksamhet bland ungdomar, social isolering och brist på framtidstro. De psykiska symptomen hos ungdomar har varit omfattande under hela coronatiden (källa ungdomsarbetsarnas anteckningar om sitt eget arbete i systemet The Logbook).

Behovet av att stödja ungdomar i skolan och i studierna är uppenbart, både med tanke på att studierna ska gå framåt och välfärdsarbetet. Det specialungdomsarbete som sker i skolorna och läroanstalterna gör det möjligt att stödja ungdomar på vägen mot en utbildningsstig och ett yrke samtidigt som det också stöder ett övergripande välbefinnande.

Viktiga resultat i specialungdomsarbetet i skolor och läroanstalter

Möten med ungdomar i början av år 2021 fram till den 19 april

Läroanstalt	Möten på raster, i korridorer och arbetssalar, gemensamma examensdelar (Yto) och gruppindelning	Digitalt arbete	Gruppverksamhet, arbete i klass, stödelevsverksamhet	Individuellt stöd	Uppsökande arbete under kvällar
Arbete i grundskolorna *	3655	253	2191	48	3100
Arbete som utförs i Varia	1313	250	312	543	-

*=i siffrorna ingår också arbetet i lågstadierna från och med mars.

Varia

Under undantagsperioden på grund av coronapandemin har man inom Varias specialungdomsarbete i läroanstalten särskilt lyckats med stödandet av lärandet på arbetsplatserna och de gemensamma examensdelarna (YTO). Genom modiga försök har verksamheten kunnat utformas så att den passerat in under undantagsperioden. Viktiga delområden i arbetet är stödandet av ungdomar som riskerar att avbryta sina studier, stärkandet av gemenskapen vid Varia, ett konsultativt och multiprofessionellt arbete för att stödja ungdomarna och utvecklingen av modellen för specialungdomsarbetet vid läroanstalten. Undantagsperioden har betonat tjänster i det individuella stödet i yrkesläroanstaltsarbetet. År 2021 blev man tillsammans med Nuoska (ett kompetenscenter för det ungdomsarbete som utförs i skolor och läroanstalter) klar med ramarna för en handbok för ungdomsarbetet i läroanstalter.

Specialungdomsarbetet i högstadier

Under coronavåren 2021 har specialungdomsarbetarna i högstadierna arbetat på lektionerna med de ungdomar som deltagit i närundervisningen (särskilt stöd) i skolorna, i olika rastsituationer och smågruppsverksamheter. Ungdomsarbetarna har under veckoslutskvällar och nätter besökt de områden i stadsdelarna där skolorna finns för att träffa ungdomar tillsammans med lokala ungdomsarbetare. Digitalt arbete har utförts med ungdomar som får distansundervisning.

Den 29 april 2021 träffade man rektorerna i de högstadier som omfattas av programmet för positiv särbehandling (MEK) och enligt deras bedömning har specialungdomsarbetet i skolorna ett lyckat koncept som syns särskilt när det gäller att lösa och förebygga konfliktsituationer, i arbetet med ungdomar som riskerar att marginaliseras, i observationerna av olika fenomen under ungdomarnas fritid och arbetet i övergångsskedet.

För att möjliggöra en systematisk utveckling av arbetet gjordes 1.1.2021 en omorganisering inom ungdomsservicen, så att specialungdomsarbetarna i högstadierna flyttades från det lokala ungdomsarbetet till samma arbetsgrupp inom enheten för projekt och planering. På detta sätt kom specialungdomsarbetarna i lågstadieskolor, specialungdomsarbetarna i högstadieskolor och de anställda inom projektet Tuettuja siirtymiä att bilda en egen arbetsgrupp. Sålunda anknäver sig specialungdomsarbetarna i andra stadiets läroanstalter och aktörerna inom kompetenscentret Nuoska, vilka lyder under enheten, till samma helhet inom ungdomsarbetet i skolor och läroanstalter. I den nya strukturen har aktörerna en gemensam referensram (specialungdomsarbete i skolor), varvid utvecklingen av god praxis och nya verksamhetsmodeller sker smidigt.

Samarbete i övergångsskedet

Specialungdomsarbetarna i högstadierna har samarbetat med eleverna i övergångsskedet under hela verksamhetsperioden. Under den gemensamma elevantagningen har man tillsammans med grundskoleleverna kunnat besöka introduktionskurser som ordnas av Varia eller som individuellt stöd träffa arbetstagare. Man har kunnat försäkra ungdomar att det finns stöd att få också i studierna på andra stadiet enligt principen med vägledning.

Specialungdomsarbetarna har god kontakt med varandra och övergångsskedet kunde vidareutvecklas vad gäller den kommande gemensamma elevantagningen och efterhandledningen nästa vår. I Vanda sker också en reform där tiondeklasserna, den gymnasieförberedande undervisningen (luva) och den handledande utbildningen för yrkesutbildningen (valma) slås samman till utbildningen Tuva. Den gemensamma elevantagningen kan också komma att ändras, så att ansökningar slås ihop (allmän ansökan, ansökan till specialyrkesläroanstalter), vilket kan inverka på situationen i följande övergångsskede. I vår befinner vi oss för första gången i övergångsskedet när det gäller den förlängda läroplikten. Det blir mycket ändringar i övergångsskedena och stödarbetet i övergångsskedet motsvarar behovet.

Samarbetet mellan studiehandledarna i den grundläggande utbildningen och specialungdomsarbetarna i högstadierna har intensifierats under läsåret 2020–2021 och

koncentrerats på att dela kunnande och sådana samarbetsmodeller mellan skolorna som konstaterats vara bra särskilt med tanke på övergångsskedet.

Utvecklingen av helhetsstrukturen för det arbete som utförs i skolor och läroanstalter

Vanda har starka administrativa samarbetsstrukturer mellan den grundläggande utbildningen, andra stadiets utbildning och ungdomsservicen också ur ett riksomfattande perspektiv. Den grundläggande utbildningen och ungdomsservicen har en gemensam styrgrupp på direktörs- och chefsnivå, under vilken underarbetsgrupper som koncentrerar sig på vissa bestämda verksamhetshelheter verkar. Det specialungdomsarbete som utförs i Varia följs noga upp i arbetsgrupper som behandlar arbetsbehov och resultat, i vilka det ingår representanter från olika nivåer av Varias organisation. Varias ledning är representerad i styrgruppen för arbetet i övergångsskedet och behovet av en gemensam styrgrupp har diskuterats. Projektet Keskeyttämisestä kohtamiseen leds av en sektorövergripande styrgrupp.

Att i Vanda få rollen som delaktör i det riksomfattande projektet Nuoska (riksomfattande kompetenscentrum för ungdomsarbete i skolor och läroanstalter) har inneburit positiv publicitet när det gäller skolsamarbetet och dess utveckling. Via projektet har man kunnat trygga tillgången till den nyaste informationen för de specialungdomsarbetare som jobbar i skolor och läroanstalter.

Sammanfattning

Specialungdomsarbetet i skolor och läroanstalter får god respons både av elever, skolor och anställda själva. Koncepten upplevs motsvara behovet och verksamheterna kommer ännu att vidareutvecklas. Verksamheterna har hållbara strukturer och det skulle upplevas som en förlust bland våra samarbetsparter om arbetet upphörde. Utöver detta är målet i Nuoskas treåriga verksamhetsplan att det ungdomsarbete som bedrivs i skolor och läroanstalter i Vanda ska kunna utnyttjas som underlag för utvecklingsarbetet med riksomfattande modeller. För tillfället är målet att hitta resurser som möjliggör verksamheten, både i låg- och högstadier och i yrkesläroanstalten Varia, också i framtiden.

Fortsättningsplan

Stadsdirektörens ramförslag för nästa år kommer att innehålla fyra befattningar, genom vilka fortsättningen på ungdomsarbetet i Varia tryggas om förslaget går igenom. Ungdomsservicen vidtar också interna arrangemang och i samarbete med Varia kan detta personalantal utökas ytterligare. Om dessa saker förverkligas är fortsättningen på det ungdomsarbete som utförs vid varia tryggat.

Det skolungdomsarbete som utförs i högstadierna har riktats till bestämda områden, till vilka det har refererats tidigare i det här förslaget. På grund av allokeringen till bestämda områden bör detta arbete fortsätta med MEK-finansiering även i fortsättningen, genom vilket det också uppkommer grunder för vilka områden arbetet ska riktas till. Förhoppningsvis fortsätter arbetet med MEK-finansiering.

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge vänsterförbundets fullmäktigegrupp och 14 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 23.8.2021 § 29**Stadsstyrelsens förslag:**

Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

- Vänsterförbundets fullmäktigegrupps och 14 andra ledamöters undertecknade motion om att fortsätta specialungdomsarbetet i högstadierna och inom yrkesutbildningen

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 besvärsförbud

Närmare information:

Piia Sauranen, specialsakkunnig, tfn 040 162 6934, [foramn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:foramn.efternamn[at]vantaa.fi)

Ari Ranki, direktör för ungdoms- och vuxenutbildningen, tfn 050 314 5378,
[foramn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:foramn.efternamn[at]vantaa.fi)

Pepita Kaskentaus, undervisningschef, tfn 040 720 2962, [foramn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:foramn.efternamn[at]vantaa.fi)